

leder

SJEFREDAKTØR OG ADM. DIR.:
EIRIK HOFF LYSHOLMNINA KORDAHL (direktør)
ESPEN LØKELAND-STAL (nyhetsredaktør)
LARS WEST JOHNSEN (nyhetsredaktør)

Helse Sør-(sl)Øst

6,2 milliarder kroner har Helse Sør-Øst brukt på et program for digital fornying, uten at det har gitt noen effekt. Det er dommen som Riksrevisjonen avga tirsdag, sammen med en knusende kritikk rettet mot helseforetaket. Ifølge Riksrevisjonen har ikke de styrende organene forvaltet myndigheten sin på en god måte. De har vist manglende risikostyring og beslutningsevne. Og det aller verste: Foretakets datakløneri kan ha gått ut over pasientsikkerheten.

I 2013 var lovnadene at det nye IT-programmet skulle gi bedre kvalitet og pasientsikkerhet. Prosjektet skulle vært avsluttet i fjor, men det er fortsatt ikke sikkert når det vil avsluttes og hva den endelige prislappen vil bli. Ifølge Riksrevisjonen har prosjektledelsen vært uklar og foretaket har hatt en omfattende bruk av konsulenter.

Helse Sør-Østs svært feilslåtte IT-omlegging framstår som et eneste stort pengesløseri.

Det er ikke første gangen vi hører om sviktende styring innenfor Helse Sør-Øst. I sommer bestemte foretaket seg for å stoppe et IT-prosjekt da det ble avslørt at IT-arbeidere utenfor Norge hadde fått tilgang til pasientopplysninger, etter at Helse Sør-Øst hadde outsourcet en del av IT-strukturen. De fikk også sterk kritikk fra Datatilsynet, som mente flere lover var brutt. Etter denne skandalen opprettet foretaket en ny sjefsstilling for informasjonssikkerhet. Men det spørres om det kan redde foretakets svært feilslåtte IT-omlegging, som nå framstår som et eneste stort pengesløseri. Rekken av problemer vi nå ser i utviklingen av Helse Sør-Østs digitale systemer kan vitne om at man helt til topps i foretaket ikke er tydelige på hvor man vil, og hvordan foretaket skal kunne gjennomføre omleggingene de har satt i gang.

Helseminister Bent Høie (H) skal redegjøre i Stortinget for andre gang i år om Helse Sør-Øst sine IT-problemer. Her bør han kunne forsikre om at Helsedepartementet og han selv vil følge prosessen mye tettere enn tidligere. Foretaket har gitt uttrykk for at de ønsker mer styring og oppfølging fra departementet. Stort tydeligere signal kan de neppe gi helseministeren.

Slakteren

«Sylvi Listhaug slakter maten eldre får servert», kan vi lese hos Nettavisen.

Ikke visste vi at hun var så flink til å slakte. Men godt at hun jobber hardt for de eldre.

Blessed be the fruit
— may the lord open

Bevis først at vi har plass til alvorlig syke barn, kjære maktsyke korsfarere og stumme Høyre-kvinner.

Så kom «The Handmaid's Tale» til landet vårt likevel. Det som bare er en TV-serie på HBO Nordic basert på romanen «Tjenerinnens beretning» og en påminnelse om hva menneskeheten er i stand til å gjøre mot hverandre for å beskytte seg selv og beholde makta, ble plutselig en live sending fra KrF sitt ekstraordinære landsmøte. Der du følte de dresskledde herrnene, i serien kalt «Commanders» og deres gudfryktige kvinner, kalt «Wives» tok over landet og bestemte over alle, selv om de knapt er over sperregrensa.

Som en sekt som fikk bestemme over alle oss frie syndere, majoriteten, som lite visste at friheten over å bestemme over eget liv og egen kropp skulle fratas oss helt ut av det blå en tåkete høst i 2018 (!). Det våre mødre kjempa for på 70-tallet, må plutselig diskuteres på nytt. Jeg sier som Gro Harlem Brundtland: «Det er uverdig å gi inntrykk av at det finnes en enkel løsning på et uløselig problem.»

KrF mener vi må skjerpe oss og slutte å ramle inn på abortklinikker og rive ut friske tvillingbarn av magene våre. De vil kjempe for et verdig samfunn. Erna, eller som hun hadde blitt kalt i TV-serien «Aunt», er helt enig, og synes sikkert som hun pleier å svare når vi andre debatterer så blodet spruter, «at det er veldig spesielt å reagere på denne måten».

Men det er reaksjonene som er fantastiske i denne debatten. En etter én kvinne, eller «handmaid» som vi kunne kalt dem, gammel som ung, står fram og skriver innlegg på innlegg om hvordan det er å bære fram og ta vare på et alvorlig sykt barn. Alle barna blir elsket høyere enn KrF elsker Jesus, og alle barna er tatt vare på så godt foreldrene har kunnet. De fleste sier at de ikke unner andre å leve et liv med et sykt barn fordi det krever så enormt mye av dem og alle rundt dem. Men de er likevel glade i ungen sin. Sånn er mødre skapt, KrF: FANTASTISKE!

De eneste som ikke merker at man har alvorlig sjuke barn rundt seg, er de som blir kjørt i svarte store biler til og fra regjeringsbyggene. De slipper å skrive søknad på søknad, kjempe en knallhard kamp for å komme seg gjennom hverdagen på ulønnet permisjon og sykehusopphold. Jobb og ekteskap kan gå fløyten.

Kvinner syns ikke det er lett å ta abort, verken før eller etter uke 12. Noen politikere framstiller det som at en haug med kvinner tar abort med lett hjerte og over en lav sko, mens de spyrr av

«THE HANDMAID'S TALE»: Antrekkene fra TV-serien fra en demonstrasjon i Philadelphia i sommer.

tanken over å være mamma til et barn med feil. Slik er det ikke! Ingen kvinner som er gravide, tror jeg er imot noe som helst annet enn å få kunne bestemme om de klarer å leve et liv med et alvorlig sykt barn.

Beskjeden om et barn som ikke er levedyktig, kommer som et sjokk. Du sliter uansett hvilket valg du tar. Da trenger man vitterlig ikke å sitte og brette ut om psyke, økonomi eller andre sosiale forhold overfor en nemnd i tillegg. Uansett hvor fine folk er som sitter med de hvite frakkene og skal gi Cæsartommel opp eller ned.

Vi vil ikke få den samme følelsen som i HBO-serien og høre en overordnet si «Blessed be the fruit» og på tvang må vi svare tilbake «May the lord open». Vi vil ha leger og helsepersonell som skjønner seg på de moderne og litt hektiske livene vi lever med jobb og familie. De som velger å sitte

Vi liker å se på «The Handmaid's Tale», men vi vil ikke ha det slik.

e fruit ortnemnd open

serien «The Handmaid's tale» er blitt brukt som symbol i demonstrasjoner mot innskrenking av kvinneverettigheter i en rekke land. Her FOTO: JOSE F. MORENO/NTB SCANPIX

i nemnd, er sikkert medfølende og fine folk. Jeg tror ikke det hjelper disse kvinnene i det hele tatt, for ingen kvinner går kynisk inn for å lage et sorteringssamfunn.

Vi liker å se på «The Handmaid's Tale», men vi vil ikke ha det slik. Et samfunn som ikke har trua på at du selv vil klare å ta et valg som passer deg og ditt liv, er ikke et demokratisk samfunn. Ja, vi kvinner liker frihet, men vi føder faktisk syke barn og er de fineste mammaene til disse barna, slik Solfrid Grondahl var for sin datter i 40 år før datteren døde for et halvt år siden. Diskusjonen om abortloven er på et etisk bunnivå, skriver hun.

Abortlover burde slett ikke behandles politisk i det hele tatt. Det burde være en menneskerett, mener jeg! For det er, som jeg hørte for noen uker siden på P2 da de snakket om abort i Polen: Hvis du forbyr abort, så fjerner du ikke problemet. Kvinner vil uansett ta abort. Det har vi alltid gjort, koste hva det

koste vil. Men her handler det jo ikke om abortloven, sier politikerne. Det handler om de små hullene vi har i paragraf 2c, sier de. Hvordan skal vi få bukt med dette grusomme som skjer, at kvinner av og til fjerner syke fostre? Det er de samme politikerne som nå skal flørte med KrF om denne lovendringen, som kutter i pleiepengene, legger ned spesialskoleplasser og strammer inn på penger til fysioterapi osv. Til nettopp de samme barna dette gjelder, de barna KrF er så opptatt av skal ha plass i samfunnet. Bevis først at vi har plass

da, kjære maktsyke korsfarere og stumme Høyre-kvinner. Ikke tull med hva som er levedyktig og ikke, det har jo nemndene allerede god koll på, slik jeg ser det. Ikke gjør livet til kvinner i en ufrivillig situasjon enda mer blottlagt og nedrig. Ikke lag «The Handmaid's Tale»-lovverket som gjør at også våre kvinner flykter over til Sverige eller Storbritannia for å få bestemme over eget liv. Slik kvinnene gjør i serien når de flykter til Canada.

Blessed be the choice!

SIGRID BONDE TUSVIK

■ Komiker Sigrid Bonde Tusvik skriver hver fjerde uke i Dagsavisen. De andre skribentene er Magnus Forsberg, Åslak Sira Myhre og Sofia Srour.

BlimE, Hareide

EIRIK HOFF LYSHOLM

Sjefredaktør og adm. direktør

GOD FREDAG

Twitter: @eiriklysholm

Det finnes politikere med og uten ryggrad. De med ryggrad står for sine meninger, også om det betyr at de ikke får eller mister makt.

Jeg var over i NRK Super-modus der jeg forsøkte å gi ungene et forståelig bilde av mannen vi nettopp hadde hilst på. Det var dagen etter at **Knut Arild Hareide** hadde tapt kampen om KrFs retningsvalg. Vi var på NRKs barne- og ungdomsfavoritt MGPjr, de to yngste jentene og jeg. Tre rader foran oss sto Knut Arild Hareide og Bjørnar Moxnes, med barn, og danset til BlimE-sangen til Freddy Kalas. For eldre lesere kan det understrekes at BlimE er vennskapskampanjen til statskanalens barne- og ungdomssatsing NRK Super. Sangen og dansen har engasjert omtrent alle barn i landet vårt.

Partilederne fra KrF og Rødt virket totalt avslappet, selv om det var dagen etter et avgjørende politisk slag, der de sto og danset. De var åpenbart ikke på jobb, og det var tydelig for oss at verken Hareide eller Moxnes forsøkte å oppnå noe ved å være til stede, annet enn å ha det hyggelig med familiene sine. For meg var det et eksempel på norsk offentlighet på sitt beste. Sånn er det ikke i mange andre land, forklarte jeg jentene. Jeg brukte sånne ord som troverdighet og ryggrad da jeg skildret disse to fedrene og politikerne.

Etterpå gikk vi sammen bort til Hareide for å takke ham for talene han har holdt de siste ukene. Han går virkelig av med stil. Spesielt talen KrF-lederen holdt etter å ha tapt retningsvalget, var verdig, klok og tydelig. Ordene var forsonende, og noe helt annet enn det vi ofte hører fra politikere, glade eller triste, på valgkvelder. På vei til bussen hjem forsøkte jeg å fortelle jentene hva det var som gjorde at vi måtte si noen ord til akkurat denne mannen.

Vi snakket om hvordan det finnes noen politikere som er mest opptatt av egne posisjoner og som ikke alltid oppleves å være helt til å stole på. Stadig flere reagerer på dette. Over hele verden dyrker noen en opplevelse av at politikere flest tar beslutninger som gir dem selv og egen karriere foran folkets interesser. Det kalles politikerforakt. Dessverre er det sånn at noen av dem som målbærer forakten, ofte populistene, gjør det fordi de selv vil ha makten. Og disse er egentlig enda mindre til å stole på.

Noen framstår imidlertid med troverdighet, uavhengig av hva de står for, og disse er kanskje det beste forsvaret demokratiet har mot både politikerforakt og populistene. Vi snakket om Sylvi Løsrud og Donald Trump, Knut Arild Hareide, Bjørnar Moxnes og Bernie Sanders. Til slutt ble vi enige om at verden trenger flere sånne politikere som danser til BlimE-sangen.

God fredag!

eirik.lysholm@dagsavisen.no